

บทคัดย่อ

แนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) พื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา เป็นโครงการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและจัดทำแผนการพัฒนาดังประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของจังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน และ 2) เพื่อศึกษาและจัดทำแนวทางการพัฒนาดังประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ของจังหวัดลำพูน แพร่ และน่าน โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed-method research) เกิดจากการบูรณาการการวิจัยเชิงเอกสาร (documentation research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน (participatory action research)

จากการจัดทำแผนการพัฒนาดังประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ด้วยการพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ ร่วมกับการศึกษาอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) และกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของชุมชน พบว่า แผนการพัฒนาดังประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมมีความแตกต่างกันตามลักษณะอัตลักษณ์ของพื้นที่ กล่าวคือ เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดลำพูน มุ่งเน้นการจัดทำแผนการพัฒนารายใต้แนวคิด “ศรัทธา พระธาตุหลวง” เพื่อชูความศรัทธาและความโดดเด่นทางพระพุทธศาสนา เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดแพร่ มุ่งเน้นการจัดทำแผนการพัฒนารายใต้แนวคิด “ศักดิ์ศรี เรือนไม้” เพื่อนำเสนอการเป็นเมืองเก่าที่มีความสัมพันธ์กับกิจการป่าไม้ในอดีต และเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) จังหวัดน่าน มุ่งเน้นการจัดทำแผนการพัฒนารายใต้แนวคิด “ช่วงน้อย ร้อยปัญญา” เพื่อนำเสนอความหลากหลายทางภูมิปัญญา โดยจากลักษณะแผนการพัฒนาที่แตกต่างกันตามลักษณะของพื้นที่ทำให้แนวทางการพัฒนามีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่นั้นพิจารณาตามโครงสร้างแผนการพัฒนาดังประกอบทางกายภาพฯ ของแต่ละเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ที่ประกอบด้วย 1) แผนการพัฒนาศาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 2) แผนการพัฒนาดังประกอบทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานอัตลักษณ์ และ 3) แผนการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรม

คำสำคัญ: เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม), การท่องเที่ยว, กลุ่มจังหวัดล้านนา, การปรับปรุงสภาพแวดล้อม, แผนการพัฒนา

Abstract

Design Guidelines for Enhancement of the Physical Environmental to Support Tourism's Activities in Preserved Area of Cultural Heritages (Architecture) in Lanna Region is the research project which has 2 objectives; 1) to study and implement the plan for developing the physical environment to support tourism's activities in preserved area of cultural heritages (architecture) of Lamphun, Phare, and Nan province, and 2) to study and implement the guidelines for developing the physical environment to support tourism's activities in preserved area of cultural heritages (architecture) of Lamphun, Phare, and Nan province. This research project is a mixed-method research which was integrated between documentation research and participatory action research.

According to the implementation the plan for developing the physical environment to support tourism's activities in preserved area of cultural heritages (architecture) by considering problems and obstacles of developing the area, studying spatial identities of the preserved area of cultural heritages (architecture), and public hearing process, the plans for developing the physical environment to support tourism's activities in preserved area of cultural heritages are different because of the spatial identities. The preserved area of cultural heritages (architecture) in Lamphun province aims to implement the plan for developing under the concept of believe and religious. The preserved area of cultural heritages (architecture) in Phrae province aims to implement the plan for developing under the concept of teaks and wooden houses. The preserved area of cultural heritages (architecture) in Nan province aims to implement the plan for developing under the concept of public space and wisdom. Depending on the differences of the plans in preserved area of cultural heritages, the guidelines for enhancement in each area have their own characteristic. To design guidelines for enhancement consider the structure of the plan, for developing the physical environment to support tourism's activities in preserved area of cultural heritages (architecture), which is composed of; 1) the plan of developing public utilities and facilities for tourism, 2) the plan for enhancement of the physical environment to

support tourism's activities based on the characteristic of the area, and 3) the plan for preservation the architectural heritage.

Keywords: Cultural heritages (architecture), Tourism, Lanna region,
Physical Environmental Development, Development Plan